

Studying the Effect of Auditors' Legal Accountability on Financial Reporting Quality Considering the Role of Audit Firms' Capabilities

1. Seyedeh Narges Mirsadeghi Darabi[✉]: Department of Accounting, Sar.C., Islamic Azad University, Sari, Iran

2. Seyed Rasool Masoumi^{✉*}: Department of Accounting, Jo.C., Islamic Azad University, Joybar, Iran. Email: Masoumi.rasool@iau.ac.ir (Corresponding Author)

3. Sadegh Rahimi[✉]: Assistant Professor, Department of Economics and Accounting, Imam Khomeini University of Marine Sciences, Nowshahr, Iran

Article history

Received: 23 August 2025

Revised: 28 December 2025

Accepted: 04 January 2026

Initial Publish: 09 September 2026

Final Publish: 23 August 2027

Abstract:

This study aims to explain the effect of auditors' legal accountability on financial reporting quality with emphasis on the moderating role of audit firms' internal and external capabilities. This applied study employed a descriptive–survey design. The statistical population consisted of partners of audit firms accredited by the Tehran Stock Exchange Organization in 2023. Based on Morgan's table, a sample of 170 was estimated, of which 159 valid questionnaires were analyzed. Standard questionnaires were used to measure financial reporting quality, social trust, and audit firm capabilities. Data were analyzed using structural equation modeling with the PLS-SEM approach in SmartPLS. Results indicated that legal accountability has a positive and significant effect on financial reporting quality ($\beta=0.278$, $t=10.533$). Social trust also showed a strong direct effect on financial reporting quality ($\beta=0.667$, $t=10.756$). Internal audit firm capabilities positively moderated the relationship between social trust and financial reporting quality ($\beta=0.166$, $t=2.870$), while external capabilities exerted a significant negative moderating effect ($\beta=-0.097$, $t=2.324$). The findings demonstrate that sustainable improvement in financial reporting quality emerges from the interaction of legal accountability, social trust, and professional capabilities of audit firms, and that legal mechanisms alone are insufficient without strong internal institutional capacities.

Keywords: Legal Accountability, Financial Reporting Quality, Social Trust, Audit Firm Capabilities, Capital Market Transparency

Citation: Mirsadeghi Darabi, S. N., Masoumi, S. R., & Rahimi, S. (2027). Studying the Effect of Auditors' Legal Accountability on Financial Reporting Quality Considering the Role of Audit Firms' Capabilities. *Accounting, Finance and Computational Intelligence*, 5(3), 1-14.

Copyright: © 2027 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract**Introduction**

Financial reporting quality is widely recognized as a cornerstone of efficient capital markets, investor confidence, and sustainable economic development. High-quality financial reporting reduces information asymmetry, enhances transparency, and supports rational investment decision-making. However, in many emerging and developing markets, financial reporting systems continue to face challenges related to weak institutional structures, limited enforcement mechanisms, and fluctuating levels of public trust. Recent studies emphasize that financial reporting quality cannot be understood solely as a technical accounting outcome; rather, it is deeply embedded within legal, social, and organizational contexts (Abdullatif et al., 2023; Kuo et al., 2023; Zhang et al., 2025).

Among the most influential contextual factors shaping financial reporting quality is **social trust**, which reflects collective expectations regarding honesty, fairness, and predictability of behavior within economic institutions. Societal trust has been shown to significantly influence market efficiency, timeliness of information disclosure, and demand for audit quality (Kuo & Lee, 2024; Su & Huang, 2025; Zhang et al., 2025). Where social trust is high, investors are more inclined to rely on published financial information and less likely to engage in costly monitoring activities, thereby reducing transaction costs and strengthening market stability (Gao et al., 2021; Waerness et al., 2023). Conversely, low social trust exacerbates skepticism, heightens perceived risk, and weakens the effectiveness of regulatory interventions.

Auditing institutions serve as a critical bridge between firms and capital market participants by providing assurance over financial statements. Prior research demonstrates that the performance, independence, and competence of auditors are decisive for sustaining public confidence in financial information (Amjadi et al., 2020; Bakhtiari et al., 2020; Defond et al., 2024). However, auditors do not operate in isolation; their effectiveness is conditioned by institutional accountability frameworks and by the capabilities of the audit firms in which they are embedded. These capabilities include internal competencies such as human capital quality, technological infrastructure, and professional culture, as well as external attributes such as reputation, size, and market presence (Alberti et al., 2022; Safari Gerayli & Valian, 2018).

Recent technological advances, particularly the adoption of artificial intelligence and advanced data analytics in auditing, have further transformed the profession. Studies highlight that intelligent systems improve anomaly detection, enhance audit precision, and strengthen transparency (Abu Huson et al., 2024; Al-Omush et al., 2025; Farhadi Touski & Doustian, 2025). At the same time, user trust in accounting systems emerges as a key mediating factor linking technological adoption to financial reporting quality (Armon Manesh & Pourkhorshid, 2025; Sheikh, 2025). These developments reinforce the argument that financial reporting quality is increasingly shaped by complex interactions among legal accountability, social trust, organizational culture, and professional capabilities.

Despite the growing body of literature, prior research has largely examined social trust, legal accountability, and audit firm capabilities in isolation. Few studies have attempted to integrate these constructs into a unified analytical framework capable of explaining how they jointly influence financial reporting quality. Furthermore, the moderating role of audit firm capabilities within the trust–quality relationship remains insufficiently explored, particularly in emerging market contexts. Addressing this gap is essential for developing effective regulatory strategies and strengthening market confidence (Bagherabadi & Nikomaram, 2023; Jadid et al., 2025; Mohseni & Pouraghajan, 2024).

Methods and Materials

This applied research employed a descriptive–survey design. The statistical population consisted of partners from audit firms accredited by the Tehran Stock Exchange Organization during the fiscal year 2023. Based on Morgan’s sampling table, a sample size of 170 respondents was determined; 159 valid questionnaires were ultimately collected and analyzed.

Standardized instruments were used to measure the study variables. Financial reporting quality was assessed through a multidimensional questionnaire capturing understandability, comparability, relevance, and faithful representation. Social trust was measured across ethical accountability, legal accountability, and decision-making empowerment. Audit firm capabilities were operationalized as internal capabilities (professional expertise, internal controls, technology, human capital) and external capabilities (firm size, reputation, market position).

Data analysis was conducted using Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM) with SmartPLS software. Reliability and validity of the constructs were confirmed through Cronbach’s alpha, composite reliability, and average variance extracted. Structural relationships were evaluated using standardized path coefficients and t-statistics obtained through bootstrapping.

Findings

The results demonstrated a strong positive effect of legal accountability on financial reporting quality ($\beta = 0.278$, $t = 10.533$). Social trust also exerted a powerful direct influence on financial reporting quality ($\beta = 0.667$, $t = 10.756$), indicating that higher levels of trust are associated with greater reliability, transparency, and usefulness of financial information.

Internal audit firm capabilities significantly moderated the relationship between social trust and financial reporting quality in a positive direction ($\beta = 0.166$, $t = 2.870$), suggesting that professional competence and technological infrastructure amplify the beneficial effects of social trust. In contrast, external audit firm capabilities exhibited a negative moderating effect on this relationship ($\beta = -0.097$, $t = 2.324$), implying that size and reputation alone do not guarantee improved financial reporting outcomes and may, under certain conditions, weaken the trust–quality linkage.

Additional results indicated that social trust significantly influenced all dimensions of financial reporting quality, including understandability, relevance, comparability, and faithful representation. Legal accountability was also positively associated with ethical accountability and decision-making empowerment, reinforcing its institutional role in shaping professional conduct.

Discussion and Conclusion

The findings of this study confirm that financial reporting quality emerges from a complex interaction of legal, social, and organizational forces rather than from technical accounting procedures alone. The strong influence of legal accountability demonstrates the importance of enforceable regulatory frameworks in curbing opportunistic behavior and reinforcing information reliability. However, the results further indicate that regulatory mechanisms achieve their full effectiveness only when embedded within a broader environment of social trust.

The powerful role of social trust underscores its function as an invisible institutional infrastructure that conditions how market participants interpret and rely upon financial information. Where trust is high, financial reporting systems operate more efficiently, and assurance mechanisms achieve greater legitimacy. This insight highlights the need for policymakers to view trust-building not merely as a social objective but as a strategic economic investment.

Perhaps the most novel contribution of this research lies in its identification of audit firm capabilities as a pivotal moderating force. Internal capabilities—such as professional expertise, advanced technologies, and strong internal control systems—enhance the positive effects of trust on reporting quality. These results suggest that investments in audit firm development significantly strengthen the credibility of financial information. Conversely, the negative moderating role of external capabilities warns against excessive reliance on firm size and reputation without parallel strengthening of internal professional structures.

Taken together, the evidence suggests that sustainable improvements in financial reporting quality require coordinated advancement of legal accountability, social trust, and audit firm capability. Regulatory reforms, technological innovation, professional training, and trust-building initiatives must proceed in tandem. By aligning these elements, emerging markets can significantly enhance transparency, investor confidence, and long-term financial stability.

This study contributes to the literature by offering an integrated institutional model of financial reporting quality and by providing empirical evidence on the conditional role of audit firm capabilities. The results provide a foundation for more holistic regulatory strategies and open new avenues for research on the institutional determinants of financial transparency in developing economies.

Authors' Contributions

Authors equally contributed to this article.

Acknowledgments

Authors thank all participants who participate in this study.

Declaration of Interest

The authors report no conflict of interest.

Funding

According to the authors, this article has no financial support.

Ethical Considerations

All procedures performed in this study were under the ethical standards.

بررسی اثر پاسخگویی قانونی حسابرسان بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش قابلیت‌های مؤسسات حسابرسی

تاریخچه مقاله

تاریخ دریافت: ۱ شهریور ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری: ۷ دی ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۱۴ دی ۱۴۰۴

تاریخ چاپ اولیه: ۱۸ شهریور ۱۴۰۵

تاریخ چاپ نهایی: ۱ شهریور ۱۴۰۶

۱. سیده نرگس میرصادقی دارابی^{ID}: گروه حسابداری، واحد ساری، دانشگاه آزاد ساری، ساری، ایران

۲. سید رسول معصومی^{ID}: گروه حسابداری، واحد جویبار، دانشگاه آزاد اسلامی، جویبار، ایران.

ایمیل: Masoumi.rasool@iau.ac.ir (نویسنده مسئول)

۳. صادق رحیمی^{ID}: استادیار، گروه اقتصاد و حسابداری، دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)، نوشهر، ایران

چکیده

هدف این پژوهش تبیین اثر پاسخگویی قانونی حسابرسان بر کیفیت گزارشگری مالی با تأکید بر نقش تعدیل‌گر قابلیت‌های درونی و بیرونی مؤسسات حسابرسی است. پژوهش حاضر از نوع کاربردی و با روش توصیفی - پیمایشی انجام شد. جامعه آماری شامل شرکای مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۴۰۲ بود. بر اساس جدول مورگان حجم نمونه ۱۷۰ نفر برآورد گردید که در نهایت ۱۵۹ پرسشنامه معتبر گردآوری شد. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه‌های استاندارد برای سنجش کیفیت گزارشگری مالی، اعتماد اجتماعی و قابلیت‌های مؤسسات حسابرسی بود. تحلیل داده‌ها با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری به روش PLS-SEM در نرم‌افزار SmartPLS انجام شد. نتایج نشان داد پاسخگویی قانونی تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت گزارشگری مالی دارد ($\beta=0.278, t=10.533$). اعتماد اجتماعی نیز اثر مستقیم و قوی بر کیفیت گزارشگری مالی نشان داد ($\beta=0.667, t=10.756$). همچنین قابلیت‌های درونی مؤسسات حسابرسی رابطه بین اعتماد اجتماعی و کیفیت گزارشگری مالی را به‌صورت مثبت تعدیل کردند ($\beta=0.166, t=2.870$). در حالی که قابلیت‌های بیرونی این رابطه را به‌صورت منفی و معنادار تعدیل نمودند ($\beta=-0.097, t=2.334$). یافته‌ها نشان می‌دهد ارتقای پایدار کیفیت گزارشگری مالی حاصل تعامل هم‌زمان الزامات قانونی، اعتماد اجتماعی و توانمندی‌های حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی است و بدون تقویت قابلیت‌های درونی مؤسسات، پاسخگویی قانونی به تنهایی نمی‌تواند شفافیت مؤثر و پایدار ایجاد کند.

کلیدواژگان: پاسخگویی قانونی، کیفیت گزارشگری مالی، اعتماد اجتماعی، قابلیت‌های مؤسسات حسابرسی، شفافیت بازار سرمایه

شیوه استناددهی: میرصادقی دارابی، سیده نرگس، معصومی، سید رسول، و رحیمی، صادق. (۱۴۰۶). اعتبارسنجی مدل هوش مصنوعی مبتنی بر رویه‌های حسابداری.

حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی، ۵(۳)، ۱۴-۱.

در دهه‌های اخیر، کیفیت گزارشگری مالی به یکی از اساسی‌ترین مؤلفه‌های ثبات و کارآمدی بازارهای سرمایه در سطح جهانی تبدیل شده است. کارکرد اصلی گزارشگری مالی، فراهم‌سازی اطلاعات قابل اتکا، به‌موقع و شفاف برای ذی‌نفعان اقتصادی است تا تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاری و نظارتی بر پایه داده‌های معتبر صورت گیرد. پژوهش‌های متعدد نشان می‌دهند که کاهش کیفیت گزارشگری مالی نه تنها به تخصیص ناکارآمد منابع منجر می‌شود بلکه اعتماد عمومی به نهادهای اقتصادی را به طور معناداری تضعیف می‌کند (Abdullatif et al., 2023; Kuo et al., 2023; Zhang et al., 2025). از این منظر، گزارشگری مالی صرفاً یک فرآیند فنی حسابداری تلقی نمی‌شود، بلکه پدیده‌ای نهادی و اجتماعی است که در بستر تعاملات اقتصادی، حقوقی و فرهنگی شکل می‌گیرد (Gao et al., 2021; Waerness et al., 2023).

در محیط‌های اقتصادی پیچیده امروز، اعتماد اجتماعی به عنوان یکی از ارکان سرمایه اجتماعی نقش بنیادی در شکل‌دهی به رفتارهای اقتصادی ایفا می‌کند. اعتماد اجتماعی تعیین می‌کند که سرمایه‌گذاران تا چه اندازه به صحت اطلاعات مالی و رفتار نهادهای ناظر اطمینان دارند (Kuo & Lee, 2024; Zhang et al., 2025). کاهش سطح اعتماد اجتماعی موجب افزایش هزینه‌های نظارت، رشد رفتارهای فرصت‌طلبانه و تشدید عدم تقارن اطلاعاتی می‌شود (Azghandi et al., 2023; Bagherabadi & Nikomaram, 2023). مطالعات نشان داده‌اند که در بازارهایی که سطح اعتماد اجتماعی بالاتر است، کیفیت افشا، سرعت انتشار اطلاعات و کارایی بازار سرمایه به طور معناداری بهبود می‌یابد (Su & Huang, 2025; Waerness et al., 2023; Zhang et al., 2025).

در این میان، حساب‌رسان به عنوان مهم‌ترین نهاد تضمین‌کننده قابلیت اتکای اطلاعات مالی نقشی محوری در ایجاد و حفظ اعتماد اجتماعی ایفا می‌کنند. پژوهش‌ها بیان می‌کنند که تقاضا برای کیفیت بالاتر حساب‌رسی مستقیماً تحت تأثیر سطح اعتماد اجتماعی جامعه قرار دارد (Kuo et al., 2023; Su & Huang, 2025). همچنین ساختارهای اعتماد اجتماعی می‌توانند رفتار اخلاقی حساب‌رسان را جهت‌دهی کنند و سطح مسئولیت‌پذیری حرفه‌ای آنان را افزایش دهند (Jadid et al., 2025). از سوی دیگر، ویژگی‌های حرفه‌ای حساب‌رس نظیر استقلال، تخصص، تجربه و جایگاه نهادی به طور مستقیم بر کیفیت گزارشگری مالی و برداشت سرمایه‌گذاران از قابلیت اتکای اطلاعات تأثیرگذار است (Amjadi et al., 2020; Bakhtiari et al., 2020; Defond et al., 2024).

با وجود این، تحولات فناورانه اخیر بویژه در حوزه هوش مصنوعی، ماهیت فرآیند حساب‌رسی و گزارشگری مالی را دگرگون ساخته است. استفاده از الگوریتم‌های یادگیری ماشین، تحلیل کلان‌داده و سامانه‌های هوشمند موجب افزایش دقت، سرعت و شفافیت عملیات حساب‌رسی شده است (Abu Huson et al., 2024; Al-Dahabi et al., 2024). این فناوری‌ها علاوه بر بهبود کیفیت کشف تحریف‌ها، نقش مهمی در ارتقای اعتماد کاربران به سیستم‌های حسابداری ایفا می‌کنند (Armon et al., 2025). (Al-Omush et al., 2025). این فناوری‌ها علاوه بر بهبود کیفیت کشف تحریف‌ها، نقش مهمی در ارتقای اعتماد کاربران به سیستم‌های حسابداری ایفا می‌کنند (Armon et al., 2025). (Al-Omush et al., 2025). با این حال، اتکای بیش از حد به فناوری بدون برخورداری از فرهنگ سازمانی مناسب در مؤسسات حساب‌رسی می‌تواند پیامدهای ناخواسته‌ای بر کیفیت قضاوت حرفه‌ای داشته باشد (Alberti et al., 2022).

در کنار این تحولات، پژوهش‌های معاصر تأکید می‌کنند که فرهنگ سازمانی مؤسسات حساب‌رسی، شامل ارزش‌ها، هنجارها و رویه‌های حرفه‌ای، نقشی تعیین‌کننده در کیفیت عملکرد حساب‌رسان ایفا می‌کند (Alberti et al., 2022). علاوه بر آن، فاصله جغرافیایی و اجتماعی میان حساب‌رسان و مشتریان می‌تواند بر رفتار تهدیدکننده کیفیت حساب‌رسی و استقلال حساب‌رس اثر بگذارد (Annelin & Che, 2023; Sampet et al., 2025). همچنین ساختار کارمزدهای غیرحساب‌رسی و منافع اقتصادی حاصل از روابط تجاری مستمر با مشتریان بر زمان‌بندی و محتوای گزارش‌های حساب‌رسی اثرگذار است (Du et al., 2022; Lai, 2023).

از منظر نهادی، پاسخگویی قانونی یکی از مهم‌ترین سازوکارهای مهار رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیران و ارتقای کیفیت گزارشگری مالی محسوب می‌شود. چارچوب‌های حقوقی کارآمد با اعمال ضمانت‌های اجرایی مؤثر، انگیزه تحریف اطلاعات را کاهش می‌دهند و انضباط مالی شرکت‌ها را تقویت می‌کنند (Bonabi Ghadim & Vaez, 2021). (Defond et al., 2024). همزمان، مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و شفافیت در افشای اطلاعات نیز به عنوان مکمل پاسخگویی قانونی، نقش مهمی در تقویت اعتماد بازار ایفا می‌کند (Branco & Delgado, 2012; Hekmat et al., 2023; Mohseni & Pouraghajan, 2024; Rashid & Sabir Jaf, 2023).

در بستر بازار سرمایه ایران، اهمیت این متغیرها دوچندان است. نوسانات اقتصادی، محدودیت‌های نهادی، ضعف برخی سازوکارهای نظارتی و چالش‌های اعتماد عمومی موجب شده است کیفیت گزارشگری مالی به یکی از دغدغه‌های اصلی سیاست‌گذاران و فعالان بازار تبدیل شود (Hojjati, 2024; Esmailzadeh & Nazari, 2024). مطالعات داخلی نشان می‌دهد که اعتماد اجتماعی، هویت اخلاقی و حرفه‌ای‌گرایی حساب‌برسان ارتباط مستقیمی با کیفیت عملکرد حسابرسی و در نتیجه کیفیت گزارشگری مالی دارند (Bagherabadi & Nikomaram, 2023; Bakhtiari et al., 2020; Banimahd & Darvish, 2016). همچنین طراحی مدل‌های بومی برای ارزیابی قابلیت‌های مؤسسات حسابرسی نقش مهمی در ارتقای اعتماد اجتماعی و بهبود شفافیت بازار سرمایه ایفا می‌کند (Safari Gerayli & Valian, 2018).

با توجه به این شواهد، شکاف پژوهشی اساسی در ادبیات موجود آن است که روابط هم‌زمان میان پاسخگویی قانونی، اعتماد اجتماعی و قابلیت‌های مؤسسات حسابرسی کمتر در قالب یک چارچوب تحلیلی یکپارچه بررسی شده است. بسیاری از پژوهش‌ها هر یک از این مؤلفه‌ها را به صورت مجزا مطالعه کرده‌اند، در حالی که واقعیت نهادی بازار سرمایه نشان می‌دهد کیفیت گزارشگری مالی محصول تعامل پیچیده این متغیرهاست (Jadid et al., 2025; Kuo & Lee, 2024; Su & Huang, 2025). به ویژه نقش قابلیت‌های مؤسسات حسابرسی به عنوان متغیر تعدیل‌گر در این روابط هنوز به طور جامع تبیین نشده است.

از این رو، ضرورت انجام پژوهشی که بتواند با رویکردی جامع، اثر پاسخگویی قانونی بر کیفیت گزارشگری مالی را با در نظر گرفتن نقش تعدیل‌گر قابلیت‌های مؤسسات حسابرسی و بستر اعتماد اجتماعی تحلیل کند، به روشنی احساس می‌شود؛ چرا که چنین تحلیلی می‌تواند مبنای سیاست‌گذاری مؤثر در حوزه نظارت مالی، ارتقای شفافیت بازار و تقویت ثبات اقتصادی کشور قرار گیرد. هدف این پژوهش تبیین اثر پاسخگویی قانونی حساب‌برسان بر کیفیت گزارشگری مالی با تأکید بر نقش تعدیل‌گر قابلیت‌های مؤسسات حسابرسی در بستر اعتماد اجتماعی است.

روش پژوهش و مواد

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی می‌باشد. هم چنین پژوهش حاضر به لحاظ شیوه گردآوری داده‌ها از نوع توصیفی-پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر بر اساس گزارش سازمان بورس اوراق بهادار تهران در سال منتهی به ۲۹ اسفند ۱۴۰۲، تعداد ۵۱ موسسه حسابرسی مورد اعتماد این سازمان می‌باشد. در میان این ۵۱ موسسه حسابرسی تعداد ۳۰۵ تن از شرکای جزو مؤسسات حسابرسی مورد اعتماد سازمان بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. از این رو نمونه آماری پژوهش حاضر بر اساس جدول مورگان ۱۷۰ شریک محاسبه گردید. با توجه به ویژگی‌های حرفه ای جامعه آماری و محدودیت در دسترسی به پاسخ‌دهندگان که تعدادی پرسشنامه به صورت حضوری و تعدادی هم به صورت آنلاین و الکترونیکی از طریق ایمیل و رسانه‌های اجتماعی بودند جمع آوری شد که در نهایت ۱۵۹ پرسش‌نامه، سالم و قابل تحلیل قرار گرفت. روش نمونه‌گیری در این پژوهش هدفمند بوده و انتخاب پاسخ‌دهندگان بر اساس دسترسی و ارتباط مستقیم با موضوع پژوهش انجام شده است. برای اندازه‌گیری متغیر وابسته کیفیت گزارشگری مالی از پرسشنامه ال دمور و همکاران (۲۰۱۸) استفاده شده است. این پرسشنامه شامل ۲۴ سؤال است و شامل ۴ مولفه می‌باشد که عبارتند از: قابلیت درک، ارتباط و همبستگی، قیاس‌پذیری و ارائه حسن نیت و صداقت. متغیر مستقل این پژوهش اعتماد اجتماعی است که برای سنجش آن از پرسشنامه اعتماد اجتماعی صفری گرایی و ولیان (۱۳۹۷) استفاده شده است. این پرسشنامه شامل ۱۲ سؤال است و هر ۴ سؤال یک مولفه را می‌سنجد که این ۳ مولفه عبارتند از: پاسخگویی اخلاقی، پاسخگویی قانونی و ارتقای قدرت تصمیم‌گیری. در این پژوهش قابلیت‌های مؤسسات حسابرسی به دو بخش قابلیت‌های درونی و قابلیت‌های بیرونی (برانکو و دلگادو، ۲۰۱۲) تفکیک می‌گردد. به منظور تحلیل داده‌ها از تکنیک معادلات ساختاری در نرم افزار SMARTPLS استفاده شده است.

یافته‌ها

در جدول ۱ اطلاعات جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان مشخص شده است:

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیت شناختی پاسخ دهندگان

ویژگی جمعیت شناختی	دسته بندی	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۱۴۸	۹۳
	زن	۱۱	۷
سن	تا ۳۰ سال	-	۰
	۳۰ تا ۴۰ سال	۵	۳
	۴۰ تا ۵۰ سال	۶۸	۴۳
	بالای ۵۰ سال	۸۶	۵۴
تحصیلات	کارشناسی	۳۱	۱۹.۵
	کارشناسی ارشد	۱۰۴	۶۵.۵
	دکتری	۲۴	۱۵
	حسابداری	۱۱۹	۷۴.۸
رشته	حسابرسی	۲۳	۱۴.۵
	سایر رشته‌های مرتبط مالی	۱۷	۱۰.۷
	مجموع	۱۵۹	۱۰۰

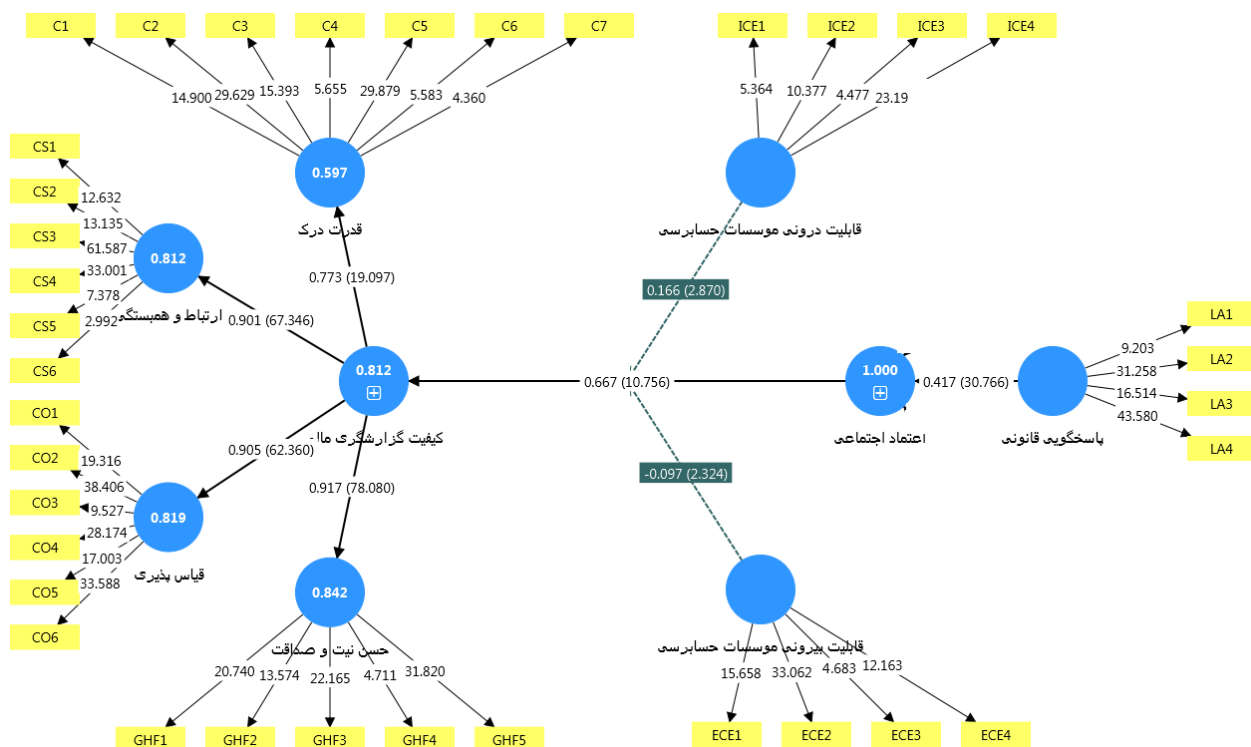
در ادامه در جدول ۲، آمار توصیفی متغیرها مشخص شده است:

جدول ۲: جدول خلاصه آمار توصیفی متغیرها

متغیر	نماد	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	کشیدگی	چولگی
پاسخگویی اخلاقی	MA	۱۵۹	۳/۳۱۱	۰/۹۵۷	-۱/۲۸۷	۰/۰۸۶
پاسخگویی قانونی	LA	۱۵۹	۲/۶۴۸	۱/۰۸۰	-۰/۹۴۳	۰/۳۹۴
ارتقای قدرت تصمیم گیری	IDMP	۱۵۹	۲/۴۶۱	۰/۹۹۶	-۰/۷۲۷	۰/۶۲۱
قبلیت بیرونی موسسات حسابرسی	ECE	۱۵۹	۲/۲۳۳	۰/۹۳۰	۰/۱۶۳	۰/۹۷۸
قبلیت درونی موسسات حسابرسی	ICE	۱۵۹	۲/۶۰۷	۰/۷۹۷	۰/۵۶۳	۰/۷۹۸
قابلیت درک	C	۱۵۹	۲/۶۲۴	۰/۸۵۶	۰/۳۷۷	۱/۱۷۲
ارتباط و همبستگی	CS	۱۵۹	۲/۰۲۵	۱/۰۰۲	-۱/۰۵۷	۰/۳۵۴
قیاس پذیری	CO	۱۵۹	۲/۷۰۵	۱/۱۷۰	-۱/۳۹۲	۰/۴۲۴
حسن نیت و صداقت	GHF	۱۵۹	۲/۸۷۳	۱/۰۸۵	-۱/۱۴۴	۰/۳۷۱

با توجه به نتایج حاصل بالاترین میانگین مربوط به متغیر پاسخگویی اخلاقی (۳/۳۱۱) و پایین‌ترین میانگین مربوط به متغیر ارتباط و همبستگی (۲/۰۲۵) می‌باشد. بطور کلی یک توزیع نرمال دارای کشیدگی و چولگی صفر است. در این پژوهش مقدار کشیدگی و چولگی متغیرها نزدیک به صفر است و این شاخص‌ها بیانگر این موضوع می‌باشد که متغیر دارای توزیع متقارن بوده توزیع آنها شبیه نرمال است. با عنایت به جدول ۳ مقدار ضریب آلفای کرونباخ و پایایی مرکب نشان داده شده برای هر معیار که بیشتر از عدد ۰/۷۰ است می‌توان دریافت که ابزار اندازه‌گیری معیارها از پایایی مناسبی برخوردار است. در این پژوهش به منظور بررسی روایی همگرا از میانگین واریانس استخراج شده (AVE) استفاده شده است. این مقدار برای همه معیارهای پژوهش بالاتر از عدد حداقل ۰/۴ است که نشان دهنده برخورداری روایی همگرا برای ابزار اندازه‌گیری است.

مدل معادلات ساختاری مربوط به آزمون فرضیه‌های تحقیق در نگاره ۱ ارائه شده است. این نگاره نشان دهنده ضرایب مسیر اصلی مدل، آماره t و ضریب تعیین می‌باشد.

شکل ۱: مدل معادلات اختاری فرضیه‌های پنجم الی ششم بر اساس ضریب مسیر و آماره t

نتایج آزمون فرضیه‌ها در جدول زیر نشان داده است. نگاره فوق شمای کلی مدل را بر اساس ضرایب استاندارد و آماره t نشان می‌دهد.

جدول ۳: نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها

مسیر	ضریب مسیر	قدرمطلق آماره t	سطح معناداری
ارتقای قدرت تصمیم‌گیری -> ارتباط و همبستگی	۰/۲۳۰	۹/۵۸۶	۰/۰۰۰
ارتقای قدرت تصمیم‌گیری -> اعتماد اجتماعی	۰/۳۸۲	۲۲/۹۰۱	۰/۰۰۰
ارتقای قدرت تصمیم‌گیری -> حسن نیت و صداقت	۰/۲۳۴	۹/۸۷۵	۰/۰۰۰
ارتقای قدرت تصمیم‌گیری -> قدرت درک	۰/۱۹۷	۱۰/۹۴۳	۰/۰۰۰
ارتقای قدرت تصمیم‌گیری -> قیاس‌پذیری	۰/۲۳۰	۹/۸۶۶	۰/۰۰۰
ارتقای قدرت تصمیم‌گیری -> کیفیت گزارشگری مالی	۰/۲۵۵	۹/۶۶۹	۰/۰۰۰
اعتماد اجتماعی -> ارتباط و همبستگی	۰/۶۰۱	۱۰/۵۰۳	۰/۰۰۰
اعتماد اجتماعی -> حسن نیت و صداقت	۰/۶۱۲	۱۱/۰۲۶	۰/۰۰۰
اعتماد اجتماعی -> قدرت درک	۰/۵۱۵	۱۱/۵۸۲	۰/۰۰۰
اعتماد اجتماعی -> قیاس‌پذیری	۰/۶۰۳	۱۰/۹۸۳۵	۰/۰۰۰
اعتماد اجتماعی -> کیفیت گزارشگری مالی	۰/۶۶۷	۱۰/۷۵۶	۰/۰۰۰
قابلیت بیرونی مؤسسات حسابرسی -> ارتباط و همبستگی	-۰/۱۹۳	۳/۹۵۲	۰/۰۰۰
قابلیت بیرونی مؤسسات حسابرسی -> حسن نیت و صداقت	-۰/۱۹۶	۳/۹۷۶	۰/۰۰۰
قابلیت بیرونی مؤسسات حسابرسی -> قدرت درک	-۰/۱۶۵	۳/۹۴۱	۰/۰۰۰
قابلیت بیرونی مؤسسات حسابرسی -> قیاس‌پذیری	-۰/۱۹۴	۳/۹۵۹	۰/۰۰۰
قابلیت بیرونی مؤسسات حسابرسی -> کیفیت گزارشگری مالی	-۰/۲۱۴	۳/۹۵۳	۰/۰۰۰
قابلیت بیرونی مؤسسات حسابرسی X اعتماد اجتماعی -> ارتباط و همبستگی	-۰/۰۸۷	۲/۳۳۵	۰/۰۰۰
قابلیت بیرونی مؤسسات حسابرسی X اعتماد اجتماعی -> حسن نیت و صداقت	-۰/۰۸۹	۲/۳۳۰	۰/۰۰۰
قابلیت بیرونی مؤسسات حسابرسی X اعتماد اجتماعی -> قدرت درک	-۰/۰۷۵	۲/۲۶۰	۰/۰۰۰
قابلیت بیرونی مؤسسات حسابرسی X اعتماد اجتماعی -> قیاس‌پذیری	-۰/۰۸۸	۲/۳۲۶	۰/۰۰۰

۰/۰۰۰	۲/۳۲۴	-۰/۰۹۷	قابلیت بیرونی موسسات حسابرسی X اعتماد اجتماعی -> کیفیت گزارشگری مالی
۰/۰۰۰	۸/۱۸۶	۰/۴۰۵	قابلیت درونی موسسات حسابرسی -> ارتباط و همبستگی
۰/۰۰۰	۶/۰۵۸	۰/۴۱۲	قابلیت درونی موسسات حسابرسی -> حسن نیت و صداقت
۰/۰۰۰	۶/۳۴۷	۰/۳۴۷	قابلیت درونی موسسات حسابرسی -> قدرت درک
۰/۰۰۰	۵/۹۹۰	۰/۴۰۶	قابلیت درونی موسسات حسابرسی -> قیاس پذیری
۰/۰۰۰	۶/۱۸۱	۰/۴۴۹	قابلیت درونی موسسات حسابرسی -> کیفیت گزارشگری مالی
۰/۰۰۰	۲/۸۹۳	۰/۱۵۰	قابلیت درونی موسسات حسابرسی X اعتماد اجتماعی -> ارتباط و همبستگی
۰/۰۰۰	۲/۸۸۰	۰/۱۵۳	قابلیت درونی موسسات حسابرسی X اعتماد اجتماعی -> حسن نیت و صداقت
۰/۰۰۰	۲/۸۴۰	۰/۱۲۹	قابلیت درونی موسسات حسابرسی X اعتماد اجتماعی -> قدرت درک
۰/۰۰۰	۲/۸۸۴	۰/۱۵۰	قابلیت درونی موسسات حسابرسی X اعتماد اجتماعی -> قیاس پذیری
۰/۰۰۰	۲/۸۷۰	۰/۱۶۶	قابلیت درونی موسسات حسابرسی X اعتماد اجتماعی -> کیفیت گزارشگری مالی
۰/۰۰۰	۰/۵۲۱	۰/۱۷۹	پاسخگویی اخلاقی -> ارتباط و همبستگی
۰/۰۰۰	۱۸/۴۳۹	۰/۲۹۸	پاسخگویی اخلاقی -> اعتماد اجتماعی
۰/۰۰۰	۸/۹۱۲	۰/۱۸۲	پاسخگویی اخلاقی -> حسن نیت و صداقت
۰/۰۰۰	۹/۱۰۳	۰/۱۵۴	پاسخگویی اخلاقی -> قدرت درک
۰/۰۰۰	۸/۸۳۱	۰/۱۸۰	پاسخگویی اخلاقی -> قیاس پذیری
۰/۰۰۰	۸/۷۱۷	۰/۱۹۹	پاسخگویی اخلاقی -> کیفیت گزارشگری مالی
۰/۰۰۰	۱۰/۲۲۶	۰/۲۵۰	پاسخگویی قانونی -> ارتباط و همبستگی
۰/۰۰۰	۳۰/۷۶۶	۰/۴۱۷	پاسخگویی قانونی -> اعتماد اجتماعی
۰/۰۰۰	۱۰/۸۴۲	۰/۲۵۵	پاسخگویی قانونی -> حسن نیت و صداقت
۰/۰۰۰	۱۰/۷۹۲	۰/۲۱۵	پاسخگویی قانونی -> قدرت درک
۰/۰۰۰	۱۰/۸۴۳	۰/۲۵۱	پاسخگویی قانونی -> قیاس پذیری
۰/۰۰۰	۱۰/۵۳۳	۰/۲۷۸	پاسخگویی قانونی -> کیفیت گزارشگری مالی
۰/۰۰۰	۶۷/۳۴۶	۰/۹۰۱	کیفیت گزارشگری مالی -> ارتباط و همبستگی
۰/۰۰۰	۷۸/۰۸۰	۰/۹۱۷	کیفیت گزارشگری مالی -> حسن نیت و صداقت
۰/۰۰۰	۱۹/۰۹۷	۰/۷۷۳	کیفیت گزارشگری مالی -> قدرت درک
۰/۰۰۰	۶۲/۳۶۰	۰/۹۰۵	کیفیت گزارشگری مالی -> قیاس پذیری

نتایج آزمون فرضیه پژوهش بیان می‌دارد قابلیت درونی موسسات حسابرسی رابطه بین اعتماد اجتماعی و کیفیت گزارشگری مالی را تعدیل می‌کند. با توجه به ضریب مسیر (۰/۱۶۶)، آماره t (۲/۸۷۰) و سطح معناداری (۰/۰۰۴) برای متغیر تعدیلگر قابلیت درونی موسسات حسابرسی*اعتماد اجتماعی نشان می‌دهد که قابلیت درونی موسسات حسابرسی اثر مثبت و معناداری بر رابطه بین اعتماد اجتماعی و کیفیت گزارشگری مالی دارد. لذا نتایج فرضیه پنجم پژوهش نشان از تایید آن در سطح خطای ۵٪ است. همچنین نتایج آزمون فرضیه ششم بر اساس جدول ۷ نشان می‌دهد که مقدار ضریب مسیر (-۰/۰۹۷)، آماره t (۲/۳۲۴) و سطح معناداری (۰/۰۲۰) برای متغیر تعدیلگر قابلیت بیرونی موسسات حسابرسی*اعتماد اجتماعی که کمتر از ۵ درصد است، بیانگر این است که قابلیت بیرونی موسسات حسابرسی رابطه بین اعتماد اجتماعی و کیفیت گزارشگری مالی را بطور منفی و معناداری تعدیل می‌کند. بنابراین فرضیه ششم پژوهش در سطح معناداری ۵٪ تایید می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش نشان داد که پاسخگویی قانونی حسابرسان تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت گزارشگری مالی دارد. این یافته تأیید می‌کند که وجود سازوکارهای حقوقی و ضمانت‌های اجرایی مؤثر می‌تواند رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیریت را مهار کرده و سطح اتکالپذیری اطلاعات مالی را بهبود بخشد. این نتیجه با ادبیات بین‌المللی که بر نقش چارچوب‌های حقوقی در تقویت شفافیت و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی تأکید دارد همسو است (Defond et al., 2024; Zhang et al., 2025). همچنین شواهد حاصل از پژوهش حاضر با نتایج تحقیقات مربوط به اثر حاکمیت نهادی و افشای مسئولیت اجتماعی بر عملکرد حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی هم‌راستا است (Bonabi Ghadim).

(Vaez, 2021; Hekmat et al., 2023). بر اساس این یافته‌ها، می‌توان گفت پاسخگویی قانونی نقش یک زیرساخت نهادی اساسی را ایفا می‌کند که بدون آن، تلاش برای بهبود کیفیت گزارشگری مالی به نتایج پایدار نخواهد انجامید.

یافته‌های پژوهش نشان داد که اعتماد اجتماعی تأثیر مستقیم و قدرتمندی بر کیفیت گزارشگری مالی دارد. این نتیجه بیانگر آن است که کیفیت گزارشگری مالی صرفاً متکی به ابزارهای فنی و حقوقی نیست، بلکه به شدت متأثر از فضای اجتماعی و سطح اعتماد عمومی نسبت به نهادهای اقتصادی و حرفه حسابرسی است. این نتیجه با شواهد بین‌المللی مبنی بر نقش تعیین‌کننده اعتماد اجتماعی در به‌موقع بودن اطلاعات و افزایش کارایی بازارهای سرمایه همخوانی دارد (Kuo et al., 2023; Su & Huang, 2025; Zhang et al., 2025). همچنین مطالعاتی که نشان داده‌اند سرمایه اجتماعی می‌تواند رفتار حرفه‌ای حسابرسان و کیفیت عملکرد آنان را بهبود بخشد، از این نتیجه پشتیبانی می‌کنند (Amjadi et al., 2020; Azghandi et al., 2023). بنابراین یافته حاضر تأکید می‌کند که سیاست‌های ارتقای شفافیت مالی بدون توجه به بعد اجتماعی اعتماد، ناقص و کم‌اثر خواهند بود.

یکی از مهم‌ترین دستاوردهای این پژوهش، شناسایی نقش تعدیل‌گر قابلیت‌های درونی مؤسسات حسابرسی در رابطه میان اعتماد اجتماعی و کیفیت گزارشگری مالی بود. نتایج نشان داد هرچه مؤسسات حسابرسی از توانمندی‌های حرفه‌ای، سرمایه انسانی متخصص، فناوری‌های نوین و ساختارهای کنترلی پیشرفته‌تری برخوردار باشند، اثر مثبت اعتماد اجتماعی بر کیفیت گزارشگری مالی تقویت می‌شود. این یافته با مطالعاتی که بر نقش فرهنگ سازمانی مؤسسات حسابرسی در ارتقای کیفیت حسابرسی تأکید دارند همسو است (Alberti et al., 2022). همچنین پژوهش‌هایی که بر تأثیر هوش مصنوعی، تخصص حسابرسان و قابلیت‌های فناورانه بر کیفیت گزارشگری مالی تأکید کرده‌اند، از این نتیجه حمایت می‌کنند (Al-Omush et al., 2025; Armon Manesh & Pourkhorshid, 2025; Farhadi Touski & Doustian, 2025). به بیان دیگر، اعتماد اجتماعی زمانی به بهبود واقعی کیفیت گزارشگری مالی منجر می‌شود که در کنار آن، مؤسسات حسابرسی از زیرساخت‌های حرفه‌ای و فنی لازم برخوردار باشند.

در مقابل، نتایج نشان داد که قابلیت‌های بیرونی مؤسسات حسابرسی نقش تعدیل‌گر منفی در رابطه میان اعتماد اجتماعی و کیفیت گزارشگری مالی ایفا می‌کنند. این یافته به‌ظاهر متناقض نشان می‌دهد که عواملی نظیر اندازه مؤسسه، شهرت بیرونی و گستره شبکه‌های حرفه‌ای اگر بدون کنترل‌های درونی قوی و استقلال حرفه‌ای باشند، ممکن است به جای تقویت اعتماد، زمینه شکل‌گیری وابستگی‌های اقتصادی، تضاد منافع و کاهش کیفیت قضاوت حرفه‌ای را فراهم کنند. این تفسیر با یافته‌های پژوهش‌هایی همسو است که نشان می‌دهند روابط تجاری گسترده، فاصله اجتماعی حسابرس و مشتری و ساختارهای کارمزدی نامتوازن می‌توانند استقلال حسابرس و کیفیت حسابرسی را تضعیف کنند (Annelin & Che, 2023; Du et al., 2022; Lai, 2023; Sampet et al., 2025). همچنین پژوهش‌هایی که بر اهمیت استقلال حرفه‌ای در کنار شایستگی حسابرسان تأکید دارند، این نتیجه را تأیید می‌کنند (Bakhtiari et al., 2020; Defond et al., 2024).

افزون بر این، یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که پاسخگویی قانونی و اعتماد اجتماعی به‌صورت هم‌افزا عمل می‌کنند؛ به این معنا که قوانین و مقررات سخت‌گیرانه زمانی بیشترین اثر را بر کیفیت گزارشگری مالی دارند که در بستری از اعتماد اجتماعی و سرمایه نهادی مناسب اجرا شوند. این نتیجه با نظریه‌های مدیریت مبتنی بر اعتماد و کنترل نهادی همسو است (Gao et al., 2021; Waerness et al., 2023). همچنین نتایج با پژوهش‌هایی که نشان داده‌اند افشای سرمایه اجتماعی و مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها کیفیت اطلاعات حسابداری را افزایش می‌دهد، هماهنگ است (Branco & Delgado, 2012; Mohseni & Pouraghajan, 2024; Rashid & Sabir, 2023). (Jaf, 2023).

در مجموع، این پژوهش تصویری یکپارچه از سازوکارهای نهادی مؤثر بر کیفیت گزارشگری مالی ارائه می‌دهد و نشان می‌دهد که کیفیت گزارشگری مالی محصول تعامل سه نیروی کلیدی پاسخگویی قانونی، اعتماد اجتماعی و قابلیت‌های حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی است. یافته‌ها تأیید می‌کند که هیچ‌یک از این عوامل به‌تنهایی قادر به ایجاد شفافیت پایدار نیستند و تنها از طریق هم‌افزایی آن‌ها می‌توان به ارتقای واقعی کیفیت گزارشگری مالی دست یافت (Jadid et al., 2025; Kuo & Lee, 2024; Sheikh, 2025). (Su & Huang, 2025).

این پژوهش با وجود دستاوردهای علمی، با محدودیتهایی مواجه بود. نخست، داده‌ها بر اساس ابزار پرسشنامه و برداشت ادراکی پاسخ‌دهندگان گردآوری شد که می‌تواند تحت تأثیر سوگیری‌های فردی قرار گیرد. دوم، تمرکز پژوهش بر جامعه حساب‌رسان معتمد بورس تهران، تعمیم‌پذیری نتایج به سایر بازارها و کشورها را محدود می‌کند. سوم، ماهیت مقطعی داده‌ها امکان تحلیل پویایی روابط در طول زمان را فراهم نمی‌سازد.

پژوهش‌های آینده می‌توانند با استفاده از داده‌های طولی، پویایی روابط میان پاسخگویی قانونی، اعتماد اجتماعی و کیفیت گزارشگری مالی را بررسی کنند. همچنین پیشنهاد می‌شود نقش سایر متغیرهای نهادی مانند حاکمیت شرکتی، فرهنگ سازمانی و ساختار مالکیت در این روابط تحلیل شود. گسترش دامنه تحقیق به سایر بازارهای سرمایه منطقه‌ای و بین‌المللی نیز می‌تواند به غنای ادبیات این حوزه بیفزاید.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که سیاست‌گذاران بازار سرمایه باید همزمان بر تقویت قوانین نظارتی، توسعه اعتماد اجتماعی و ارتقای توانمندی‌های درونی مؤسسات حساب‌رسانی تمرکز کنند. سرمایه‌گذاری در آموزش حرفه‌ای حساب‌رسان، به‌روزرسانی فناوری‌های حساب‌رسانی و ایجاد سازوکارهای تقویت استقلال حرفه‌ای می‌تواند نقش مؤثری در ارتقای کیفیت گزارشگری مالی ایفا کند. همچنین ایجاد نظام‌های شفاف ارزیابی عملکرد مؤسسات حساب‌رسانی و افزایش آگاهی عمومی نسبت به نقش حساب‌رسان می‌تواند زمینه‌ساز تقویت اعتماد و ثبات بازار سرمایه شود.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش به ما یاری رساندند تشکر و قدردانی می‌گردد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازین اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

References

- Abdullatif, M., Alzebdieh, R., & Ballour, S. (2023). The effect of key audit matters on the audit report lag: Evidence from Jordan. *Journal of Financial Reporting and Accounting*. <https://doi.org/10.1108/JFRA-07-2022-0245>
- Abu Huson, Y., Sierra-García, L., & Garcia-Benau, M. A. (2024). A bibliometric review of information technology, artificial intelligence, and bibliography on auditing. *Total Quality Management & Business Excellence*, 35(1-2), 91-113. <https://doi.org/10.1080/14783363.2023.2256260>
- Al-Dahabi, Z. M. A., Hajjaj, R. Y., & Algazo, F. A. (2024). Attitudes of auditors about employing artificial intelligence in the auditing process: Jordanian auditing companies are an example. *International Journal of Science and Research Archive*, 11(2), 1765-1776. <https://doi.org/10.30574/ijrsra.2024.11.2.0679>

- Al-Omush, A., Almasarwah, A., & Al-Wreikat, A. (2025). Artificial intelligence in financial auditing: redefining accuracy and transparency in assurance services. *EDPACS*, 1-20. <https://doi.org/10.1080/07366981.2025.2459490>
- Alberti, C. T., Bedard, J. C., Bik, O., & Vanstraelen, A. (2022). Audit Firm Culture: Recent Developments and Trends in the Literature. *European Accounting Review*, 31(1), 59-109. <https://doi.org/10.1080/09638180.2020.1846574>
- Amjadi, A., Garkaz, M., Bokharaeian Khorasani, M., & Matoufi, A. (2020). The effect of auditor specialization on social trust with the mediating role of performance audit quality (Case study: Court of Audit). *Audit Science*, 20(80), 315-332.
- Annelin, A., & Che, L. (2023). Audit team distance and audit quality threatening behavior. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 43(1), 27-49. <https://doi.org/10.2308/AJPT-2019-514>
- Armon Manesh, Z., & Pourkhorshid, H. (2025). The impact of using artificial intelligence in auditing on financial reporting quality with the moderating role of auditor experience. *Accounting, Finance and Computational Intelligence*, 3(3), 1-15.
- Azghandi, M. M., Jabbari, S., Ranjbar, H. R., & Al-janabi, A. (2023). The Effect of Social Capital on Auditor's Performance. *Journal of Risk and Financial Management*, 16(2), 119. <https://doi.org/10.3390/jrfm16020119>
- Bagherabadi, S. M., & Nikomaram, H. (2023). Social trust, ethical identity, and commercialization of the auditing profession. *Professional Auditing Research*, 3(12), 128-141.
- Bakhtiari, J., Pourzamani, Z., & Royaei, R. (2020). Social capital and auditor independence: A professionalism approach. *Scientific Journal of Management Accounting*, 13(47).
- Banimahd, B., & Darvish, H. (2016). Social trust and auditors' attitude towards independence. *Management Accounting and Auditing Knowledge*, 5(19), 17-26.
- Bonabi Ghadim, R., & Vaez, S. A. (2021). Investigating the relationship between corporate social responsibility index and comparability of accounting information in corporate life cycle stages. *Accounting and Auditing Reviews*, 28(1), 1-30.
- Branco, M. C., & Delgado, C. (2012). Business, social responsibility, and corruption. *Journal of Public Affairs*, 12(4), 357-365. <https://doi.org/10.1002/pa.1426>
- Defond, M. L., Li, Z., Wong, T. J., & Wu, K. (2024). Competence vs. Independence: Auditors' connections with members of their clients' business community. *Journal of Accounting and Economics*, 78(1), 1-28. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2024.101702>
- Du, X., Xiao, L., & Du, Y. (2022). Does CEO-auditor dialect connectedness trigger audit opinion shopping? Evidence from China. *Journal of Business Ethics*, 1-36. <https://doi.org/10.1007/s10551-022-05126-w>
- Esmailzadeh, R., & Nazari, R. (2024). Explaining the relationships between social trust, individual values, and market orientation in the auditing profession. *Applied Research in Financial Reporting*, 13(1), 151-175.
- Farhadi Touski, O., & Doustian, R. (2025). Developing New Technologies in Internal Auditing with the Help of Artificial Intelligence: Deep Learning Enables Anomaly Detection in Financial Accounting Data. *Investment Knowledge*, 14(55), 597-612.
- Gao, Z., Li, L., & Lu, L. Y. (2021). Social Capital and managers' use of corporate resources. *Journal of Business Ethics*, 168, 593-613. <https://doi.org/10.1007/s10551-019-04223-7>
- Hekmat, H., Alizadeh, S., & Heidarzadeh Khalifeh Kandi, V. (2023). The relationship of social responsibility disclosure on audit operations of the company. *Accounting and Social Interests*, 13(3), 93-114.
- Hojjati, M. (2024). Investigating the impact of social trust on financial reporting quality and management overconfidence of companies listed on the Tehran Stock Exchange. The 10th International Conference on Management and Accounting Sciences, Tehran.
- Jadid, R., Pakmaram, A., Rezaei, N., & Abdi, R. (2025). The role of social trust structures in auditors' ethical responsibility. *International Journal of Nonlinear Analysis and Applications*, 16(7), 121-133.
- Kuo, N., & Lee, C. (2024). Social trust and the choices to provide audited financial statements by private firms in emerging markets. *The British Accounting Review*, 56(2), 101268. <https://doi.org/10.1016/j.bar.2023.101268>
- Kuo, N., Li, S., & Jin, Z. (2023). Social trust and the demand for audit quality. *Research in International Business and Finance*, 65, 101931. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2023.101931>
- Lai, K.-W. (2023). Differential spillover effects of different non-audit fees on audit report lag. *Journal of Applied Accounting Research*, 24, 1-24. <https://doi.org/10.1108/JAAR-08-2021-0198>
- Mohseni, E., & Pouraghajan, A. (2024). Investigating the role of social trust and corporate social responsibility with structural equation modeling approach. *Accounting and Auditing Research*, 16(61), 125-144.
- Rashid, C. A., & Sabir Jaf, R. A. (2023). The Role of Accounting Measurement and Disclosure of Social Capital in Improving Quality of Accounting Information. *Interdisciplinary Journal of Management Studies*, 16(4), 927-945. <https://doi.org/10.25007/ajnu.v12n4a1698>
- Safari Gerayli, M., & Valian, H. (2018). Designing a model and evaluating the capabilities of audit firms in promoting social trust. *Value and Behavioral Accounting*, 3(6), 65-104. <https://doi.org/10.29252/aapc.3.6.65>
- Sampet, J., Sarapaivanich, N., & Wanchuplow, J. (2025). Bridging the Distance: Spatial and Social Factors Influencing Audit Quality and Auditor Independence in Small and Medium-Sized Enterprises. *Journal of Risk and Financial Management*, 18(7), 374. <https://doi.org/10.3390/jrfm18070374>
- Sheikh, N. (2025). The effect of applying artificial intelligence on financial reporting quality: The mediating role of user trust in accounting systems. *Accounting, Finance and Computational Intelligence*.
- Su, K., & Huang, H. J. (2025). Do auditors value social trust? Evidence from China. *Applied Economics*, 57(19), 2441-2458. <https://doi.org/10.1080/00036846.2024.2325374>
- Waerness, K., Solstad, E., & Bertheussen, B. A. (2023). Trust-based management control in inter-organizational relationships. *Journal of Management Control*, 34, 317-346. <https://doi.org/10.1007/s00187-023-00357-y>

Zhang, Q., Ding, R., Ding, W., & Cao, W. (2025). Societal trust and information timeliness: international evidence. *The European Journal of Finance*, 31(3), 231-259. <https://doi.org/10.1080/1351847X.2024.2376719>